

ERNEST HEMINGWAY

21. 7. 1899 - 2. 7. 1961

„Jsou některé věci, které se nedají naučit rychle, a za jejich osvojení musíme těžce platit časem, což je všechno, co máme. Jsou to ty nejprostší věci, a poněvadž jejich poznání trvá celý lidský život, ta trocha něčeho nového, kterou každý člověk od života dostává, je velmi drahé a jediné dědictví, které po sobě můžeme zanechat“, říká člověk, jehož mnozí kritikové označují za největšího spisovatele našeho století, muž, jehož touha po životě a dobrodružství byla stejně velká jako jeho génius, nositel Nobelovy a Pulitzerovy ceny, voják Štěstěny, který měl domov po celém světě.

Ernest Hemingway se narodil 21. července 1899 v Oak Parku ve státě Illinois poblíž Chicaga v rodině venkovského lékaře jako druhé ze šesti dětí. Ernest byl dlouho jediným synem početné rodiny, a tak ho otec bral s sebou nejen na lovy a rybaření, ale i na cesty za pacienty mezi místní indiány. Chlapec svého otce velice miloval, učil se od něj a zdědil po něm vášnivou lásku k přírodě, zručnost v rybaření a lovu. Vztahy s matkou nebyly však tak idylické, a tak Ernest brzy po absolvování střední školy v Oak Parku odešel z domova. Ani ne osmnáctiletý začal pracovat jako reportér pro časopis Star v Kansas City. Rok nato, když nebyl kvůli vadnému zraku odveden armádou Spojených států do 1. světové války, odjel prostřednictvím Červeného kříže jako řidič ambulance na italskou frontu. V červenci 1918 byl u Fossalta di Piave zasažen rakouským zákopovým minometem a těžce raněn. V důsledku tohoto nehezkého zážitku se stane v jeho pozdější tvorbě ústředním tématem hluboký zájem o mezní situace a psychiku člověka stojícího tváří v tvář smrti.

Po válce se vrátil zpět do Států a k práci v časopisu Star. V roce 1920 se oženil s Hadley Richardsonovou, se kterou měl dva syny, a jako zahraniční zpravodaj se s ní odstěhoval do Paříže. Zde se spřátelil s předními avantgardními spisovateli a malíři okolo experimentující spisovatelky Gertrudy Steinové a začal se psaní věnovat nastálo. V roce 1923 veřejnosti představil svou první knihu *Tři povídky a deset básní*. O následující rané prózy bohužel přišel, když byl jeho ženě na nádraží ukraden kufr s rukopisy. Nešťastný a otřesený Hemingway se hned počátkem roku 1923 pustil do práce a ztracené povídky napsal znovu. Spolu s nimi vytvořil také osmnáct črt, které v roce 1924 vydal v nepatrném nákladu v avatgardní edici básník Ezra Pound pod názvem *Za našich časů*.

Rok 1926 znamená pro Hemingwaye vydání *Jarních příválů* a prvního románu *I slunce vychází*, u nás známého pod názvem Fiesta. Román pojednává o mladíkovi, jemuž válečné zmrzačení brání v naplnění své lásky k ženě, kterou miluje. Pro depresivní životní pocity vyjádřené v tomto románu se snad nejlépe hodila slova spisovatelky Getrudy Steinové, která pro Hemingwayovy vrstevníky užila poprvé slova o „ztracené generaci“.

Snad nešťastnější, pařížská léta Hemingwayova života, jak alespoň později sám vzpomínal, skončila rozchodem s první manželkou (1927). Druhou manželkou a matkou jeho dalších dvou synů se stala pařížská dopisovatelka časopisu Vogue Pauline Pfeifferová. Roku 1927 mu také vychází povídková kniha *Muži bez žen*. Další úspěšná kniha povídek *Vítěz nebere nic* vychází o šest let později. Ale nejúspěšnější knihou tohoto období se bezesporu stává kniha *Sbohem, armádo* (1929). Na italské frontě, uprostřed válečného běsnění první světové války, vzniká romantická, avšak tragicky končící láska mezi mladým americkým poručíkem a anglickou ošetřovatelkou. Hlavní hrdina odsuzuje válku jako nesmyslná jatka, kde lidé pokládají životy za cizí zájmy. Kniha je Hemingwayovým vyznáním z nenávisti k válce.

V této době se Hemingway se svou rodinou trvale usadil na Floridě v Key Westu, ale tragická událost v rodině ho vyhnala zpět do Evropy. Z Paříže se vydal poznat Španělsko, které ho zcela pohltilo a uchvátilo. Zúčastnil se řady býčích zápasů a seznámil se s mnoha zajímavými lidmi. Odpovědí na jeho nové zážitky byla kniha pozorování a úvah o býčích zápasech doplněná dokumentárními fotografiemi, která vyšla v roce 1932 pod názvem *Smrt odpoledne*.

Na jaře roku 1932 odjel Hemingway poprvé na Kubu do Havany a zanedlouho za ním přijela manželka se synem. Prožili tam nádherné chvíle, během nichž napsal Hemingway velice zdařilé povídky *Takoví nikdy nebudete* a *Ted' si lehnu*. Přestože byl na Kubě šťastný a spokojený, nemluvil o ničem jiném než o svém velkém snu, o lovecké výpravě do Afriky. Tu uskutečnil v roce 1933 a na základě toho vznikla nekonvenční kniha loveckých zážitků *Zelené pahorky africké* (1935) a kniha *Sněhy Kilimandžára* (1936).

Africkou pohodu však naruší události v milovaném Španělsku a tíživá sociální situace 30. let v Americe. Hemingway odjíždí do Španělska, kde až do roku 1938 působí jako zahraniční korespondent na straně republikánů. Spolupracuje tam též na dokumentárním filmu o válce a zemědělské reformě ve Španělsku. V té době vyšla ve Spojených státech Hemingwayova nová kniha *Mít a nemít* (1937), kterou kritika příliš

nepřijala. Jeden z předních amerických spisovatelů napsal do časopisu Newsweek: „*Proboha, Erneste! Mohl jsi se stát největším americkým spisovatelem, kdybys byl včas přišel na to, že muž nemá jen chlastat a vláčet se se ženskými. Možná, že se jím ještě staneš. Ale, prosím tě, vzdej se co nejdřív zachraňování Španělska a začni zachraňovat Ernesta Hemingwaye!*“

Ještě na španělské půdě vzniká jeho jediná hra ***Pátá kolona*** (1938). Další román ***Komu zvoní hrana*** (1940) už píše ve svém sídle La Vagía na Kubě se svou novou ženou Martou Gellhornovou, kterou poznal během španělské občanské války. Děj románu je soustředěn do tří dnů španělské války, kdy mladý americký učitel, který právě prožívá hluboký vztah ke španělské dívce Marii, se rozhodne splnit svůj válečný úkol, ačkoliv tuší jeho nesmyslnost a smrtelně tak ohrozí sebe i své druhy.

Léta druhé světové války trávil převážně na Kubě na své lodi Pilar, z níž vedl soukromou válku proti fašistickým ponorkám v Karibském moři. V roce 1944 odjel jako reportér časopisu Collier's do Londýna a přinášel reportáže z fronty v Normandii, účastnil se osvobození Paříže a bitvy v Ardenách. V této době také poznal svou čtvrtou ženu Mary Welshovou.

Prvním poválečným dílem po desetileté odmlce byla kniha ***Přes řeku a do lesů*** (1950), kterou veřejnost přijala se zájmem, ale odborná kritika ji odepsala. Hemingway hledal inspiraci a našel ji v Adrianě, dívce o třicet let mladší, do níž se hluboce zamiloval. Po třech měsících od vyjití neúspěšné knihy Hemingway Adrianě řekl: „*Já jim ukážu, děvenko! Napíšu teď takovou věc, že jim ty jejich zlolajné huby zacpu. Všechny svoje řečičky budou muset zase spolýkat.*“ A měl pravdu. V roce 1952 vyšla novela ***Stařec a moře***, za kterou Hemingway získal Pulitzerovu cenu. Tato novela také výrazně napomohla tomu, že mu byla udělena Nobelova cena za literaturu.

Adriana zmizela z jeho života, ale Hemingway už našel pevný bod. Věnoval se více svým celoživotním zálibám, sportoval, odjel znovu do Afriky a do Španělska, kde studoval umění toreadorů. Mezitím psal, ale žádná jeho kniha už nevyšla za jeho života. ***Pohyblivý svátek*** vyšel v roce 1964 a ***Ostrov uprostřed proudu*** v roce 1970. Přes všechno dobré se u Hemingwaye stále více projevovaly deprese, které ho spolu se zdravotními potížemi dohnaly k sebevraždě. Smrt Ernesta Hemingwaye dodnes obestírají různé dohady. Zamýšlejí se nad ní literární odborníci stejně jako lékaři, psychologové a čtenáři. Každé vysvětlení může být jen přibližné.